

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

A NEMEUKLIDESZI LAKÓPARK
Cédrus Liget, Szeged

GENERÁCIÓK ZARÁNDOKHELYE
A Normafa Síház felújítása

NEM HIVALKODÓ LUXUS
Dorothea Hotel Budapest

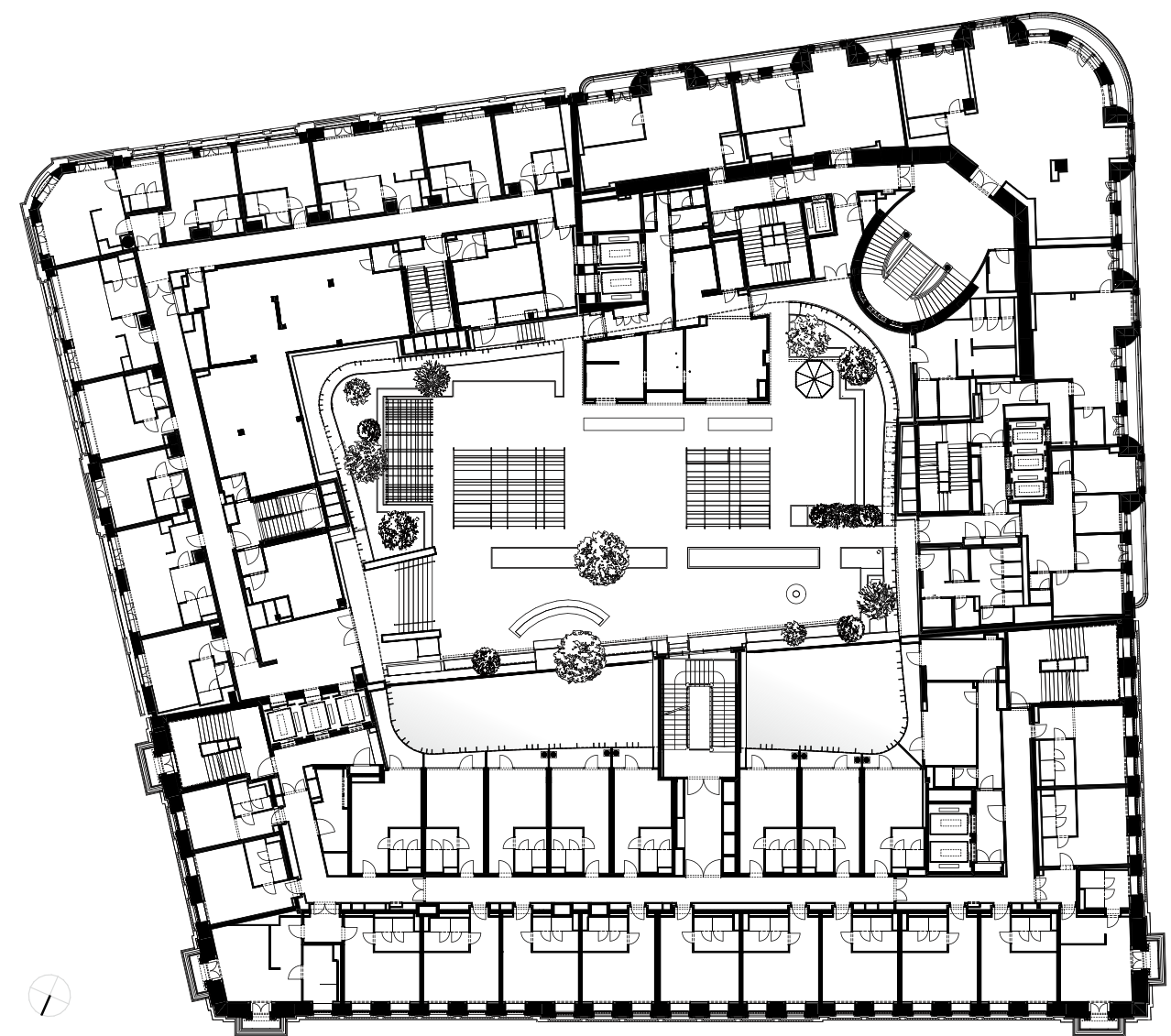
BÖLCSÖDÉTŐL KÖZÉPISKOLÁIG
*Oktatási intézmények létesítése
országszerte*

HÁRMASIKREK

NEM HIVALKODÓ LUXUS – DOROTHEA HOTEL, BUDAPEST, AUTOGRAPH COLLECTION

Építész: LISSONI & PARTNERS;
KÁDÁR MIHÁLY | TSPC KFT.
Szöveg: SZIRA PÉTER
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Az egykori Weber ház Dorottya és Wekerle Sándor utcai sarka. A neoreneszánsz stílusú épület a párkánymagasság feletti részén tetőtéri szállodaszobákat kapott.

Dorottya utca felőli homlokzat

A szálloda főbejárata a Dorottya utca felől nyílik. A belépőt a Weber ház gyönyörűen felújított oszlopcsarnoka fogadja.

A Dorottya utcai bajárat az oszlopcsarnokba vezet, ezen keresztül az emeletig vezető díszlépcsőházba jutunk, mely az aulához csatlakozik. A műemlék díszlépcső párhuzamos kétkarú, orsótér nélküli szerkesztésű.

A recepció az oszlopcsarnoktól balra található.

A tömbelső kiszabadításával
egy Budapesten páratlan méretű,
publikus fedett udvar jött létre

Urbanisztikai, várostörténeti, építészeti, magas- és mélyépítési kérdések sorát lehetne tárgyalni a Dorothea Hotel kapcsán, ám mindez jócskán túlmutatna egy recenzió terjedelmi keretein, ám a lehetőségeinkhez mérten azért igyekszünk a legtöbb narratív kapcsolatot feltárni Budapest legújabb ötcillagos szállodafejlesztésének apropóján. A beruházás célja „az építészeti értékek megmentésén és a világörökségi helyszínhez méltó funkciók létrehozásán” túl – taxatíve – a következő pontokban foglалhatóak össze: „egy felső kategóriás, több mint 200 szállodai szobát meghaladó méretű, nemzetközi standardnak megfelelő hotel megnyitása; a páratlan dunai panorámájú oldalon rezidencia-jellegű, exkluzív lakások kialakítása minimum 25 lakóegységgel; a szállóvendégek és lakástulajdonosok kényelmét egyaránt szolgálni tudó, kiegészítő vendég-látó és szórakoztató szegmens hozzáadása az alapfunkcióhoz; valamint a helyszín városszerkezeti adottságait hasznosítani képes turisztikai attrakció létrehozása az épülettömbön belül”.

BUDAPEST egyik legfelkapottabb részét, a Dorottya utca, Vigadó utca, Apáczai Csere János utca és a Wekerle Sándor utca által határolt területet érintette a rekonstrukció. A meglévő ingatlanok közül két ház műemléki védettséget élvez: az 1873-ban, historizáló stílusban épült Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár és lakóépület a Wekerle utcában – az ún. Weber ház –, valamint az Apáczai Csere János utcai, 1913-ban átadott, egykori Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság – utóbb Mahart – szecessziós székháza. A tömb harmadik egysége, a Vörösmarty térrel határos Futura ház vagy Münnich ház modernista épülete nem áll védettség alatt. Vörösmarty tér, Váci utca, Duna korzó, minden adott a megkívánt exkluzivitáshoz.

Fordítsuk tekintetünket egy rövid időre a védettség jelentette kultúrtörténeti halmazra.

A FEJLESZTŐ BDPST tulajdonosa, Tiborcz István egy korábbi interjújában így fogalmazott: „Az épületek múltja a házak jövője szempontjából mindig meghatározó lesz. Ha górcső alá vesszük ingatlanfejlesztéseinket, túlnyomó részben gazdag építészeti és kultúrtörténeti örökséggel bíró épületeket találunk. Büszkeséggel tölt el, hogy az előző generációk tudásához, erőfeszítéseihöz, gondosságához mi is értéket tudunk hozzáadni.” (lásd OCTOGON, 2023/4., 184.) Az interjúból megtudhatjuk azt is, hogy a cég minden ingatlanberuházása esetében alapos történeti kutatást végez. E gesztusnak a fontossága mindjárt nyilvánvalóvá válik, ha a nyilatkozat további részét is idézzük: „Bizonyos értelemben társadalmi felelősségvállalásként értelmezem a befektetéseink jó részét is, hiszen az ingatlanfejlesztési piaci tevékenységünk egyfelől nyilván üzleti döntéseken alapul, másfelől azonban társadalmi szintű értékméntés. A város legjelentősebb, a teljes pusztulás határán álló, funkciótlan és üres műemlék épületeit igyekszünk megmenteni az utóknak. Ezeket a házakat – eredeti állapotukat megismerve – minden építészeti értéküket megtartva újítjuk fel, és olyan koncepcióval és tartalommal töltjük meg, ami hosszú távon garantálja a működésüket a közösség javára. Ezek szerintem fontos dolgok. Mert ha nem tudjuk az épített örökségünket megőrizni, akkor Budapest az egyik legnagyobb vonzerejét veszíti el.” A gondolatból egyértelműen kiolvasható, hogy az idő nyomása minden egyes generációt arra kényszerít, hogy a napi rutint félretéve megpróbálja valamiképpen rekonstruálni, élővé tenni a múltat. Persze a gyakorlat azt mutatja, hogy a felismerés kényszerítő voltára mindig csak utólag döbbenünk rá, akkor, amikor már késő: hiszen nincs kit megkérdeznünk. Eltűnt, feloszlott életünk pótolhatatlan része, apáink, nagyanyáink élettörténete, tudása, tapasztalata. És jórészt észrevétlenül, ahogy a kód szublimál el a nap első sugaraival: volt, nincs.

Az interjúrészlet arról is vall, hogy az idő voltaképpeni múlása csak akkor tűnik fel igazán, amikor nem takarják ki a napi események. A

kvantumfizika világából ismeretes, hogy ha valamit megfigyelünk, az magától a megfigyelés tényétől megváltozik, másféle tulajdonságokat vesz föl. Ha egy makroközösséget állítunk a figyelem középpontjába, akkor társadalmi léptékben mondhatjuk, hogy az a közösség orthonosabbá, ismerősebbé válik. Más lesz, mintha tekintetünket nem irányoztuk volna rájuk. Pest magja, a Kiskörút határolta terület nem csupán építészettörténeti szempontból egyedülálló és figyelemre méltó. Ami a Belvárosra már régóta igaz – a lakótömbök depopularizálódása, differenciáltabb funkcióváltása –, az lassan eléri a szomszédos kerületeket is. A kérdés mármost nem csupán az, hogy szükség van-e a történelmi városmagokban állandó lakókra, akikről pezsgő életre nemigen számíthatunk – hiszen az ő céljuk ezzel homlokegyenest ellenkező –, hanem hogy mi jelenti egy városrész lényegét? Az állandóság, vagy az átmenőforgalom? A kérdés Budapesten mintha döntetlenre állna, habár a fejlesztések során túlnyomórészt létrehozott luxusapartmanok tulajdonosai biztos, hogy nem az utcát koptató sokaságot fogják gyarapítani. A házak, az utcák, az egykor ott élők sorsának dokumentálása ezért is létfontosságú. Botlatókövek, könyvek, AR alkalmazásokkal olvasható lakónyilvántartások, családtörténetek, tanulmányozható 3D épületmodellek. S.í.t., s.í.t. Amit egykor műkövesek faragtak márványba és került fel a házak falára. (Csak zárójelben jegyezzük meg, hogy a felújított Weber házra is visszakerült az a márványtábla, amelyik az utca – és most már az épületegyüttes – névadójának, Mária Dorottya hercegnének, József nádor feleségének állít emléket.)

Amúgy a hercegi pár élete, munkássága inspirálta a minden városban egyedi, tematikus élményeket kínáló Marriott szállodalánc Autograph Collection-brandjének legújabb, budapesti tagintézményét is. A másodszüllött hercegi életpályát már a 18. században is meghatározó protokolláris feladatokat letudva József nádor általában szenvedélye, a botanika felé fordult, ennek állít emléket a belső udvar egyik látványossága, a gyógynövényektől és fűszernövényektől roskadozó, a zöld számtalan árnyalatában játszó fal is, amely nem csupán szemet gyönyörködtető, de a bármixer és a szakács is gyakran használ belőlük.

MOST pedig vegyük sorra, mit tekintett a fejlesztő a megvalósítás során a legfontosabb szempontoknak. Például „az egyediséget biztosító külső homlokzatok sokszínűségének megőrzését azzal a megkötéssel, hogy az épületek utcai megjelenésén csak az új funkciók által támasztott, mai igények kielégítése miatt szükséges változtatások jelenjenek meg, míg az épületbelsőben a védelem alatt álló terek és építészeti elemek harmonikusan és értékmegőrző módon illeszkedjenek az új funkciókba”. Ez a célkitűzés annak az elvárásnak a fényében értékelendő, mely szerint a rekonstrukció végeredményeként egy olyan alkotás jöjjön létre, amely „elegánsan, de minden túlzó hivatkozást mellőzve keltse újból életre az épületeket”.

Nem a Dorothea az első olyan ÁTALAKÍTÁS, ahol az „elérendő cél a tömbbelső minél nagyobb mértékű kiszabadítása egy új belső hangulatvilág létrehozása érdekében”. A kiszabadítás expressis verbis azt jelenti, hogy a ház, azaz a felújított homlokzatok takarásában – az épületbelsőben védelem alatt álló vagy védendő terek és építészeti elemek kivételével – mindent elbontanak, és a fő funkciók az utca helyett már sokkal inkább befelé, a jellemzően nagy belmagasságú fedett udvarok felé komponálódnak. A garázs-autó-garázs szentháromsága nagymértékben meghatározza a terekhez való viszonyunkat is. Az utca már nem közösségi tér, ott legfeljebb fiatalok sétálnak vagy hajléktalanok élnek. Viszont nagy szükségünk van a fényre és a jó levegőre: utóbbit a megbízható gépészet, előbbit a hatalmas üvegtető és a decens led-technológia biztosítja. A harmadik komponens pedig a természet beköltözése az épületekbe. A cserjék, a fák, a zöld falak látványa, a moha és páfrány azt az illúziót közvetítik, hogy az ember és az élő természet viszonya a városi közegben is harmonikusan öszszesimítható. Talán nem árulunk el nagy titkot, a Dorothea mindent nagyon magas szinten teljesíti. Sőt, még talán kicsivel magasabban is. Ennek magyarázata pedig elsősorban a szinteltolásokkal való igazán pazar és szövevényes tervezői bravúrokban keresendő.

A BELSŐ UDVAR járőfelülete a Münnich ház és a Mahart ház földszint-i kaszinóinak vasbeton lemezen épült meg. A szintje a csatlakozó Mahart ház 2. emeletének padlóvonalával azonos a direkt átjárás érdekében. A vasbeton födém és a járósík közötti közel 120 cm szintkülönbség rejtja az udvart friss levegővel ellátó gépészetet, a növények ültetőközetét és medence gépészetét is. Az udvar megközelítése a Münnich ház 1. emeletéről lifttel és a Weber ház bámulatosan attraktívan felújított műemléki lépcsőházából lehetséges. A Münnich ház felől a szintkülönbséget az udvaron belül egy reprezentatív lépcsőn, illetve egy akadálymentes emelőn lehet áthidalni. Az udvar járőfelületén fa padló és változatos fugaképpel kiosztott nagytáblás megjelenésű gres burkolatok labirintusa váltakozik a belsőépítészt fantáziájának kitütelőképpen. A belső udvarba benyúlik a hotel négy vendéglátóipari egységének egyike, itt egyenesen a befejező konyha egysége. Ez az impozáns, nyilvános közösségi tér elviekben mindenki előtt nyitva áll. Itt történik egyébként a reggeliztetés is. A Weber és Münnich házakban kialakított szállodai szobák egy része, valamint a Mahart ház apartmanjai is a belső udvarra néznek. (Az utcafronti oldalakon a kötött nyílásosztás határozta meg a szobák számát és méretét, melyek a standard és suite kategória között váltakoznak. A belső udvari szobák tagolása az újonnan kialakított homlokzat miatt szabaddabb az utcai oldalhoz képest, a szobák méretbeli eloszlása kiegyensúlyozottabb.) A belső homlokzatok teljes felülete üveggel, kisebb részben fémlemezzel burkolt. Különlegessége az U profilú, átlátszatlan üvegelemek használata, amelyben mintha pazarló ifjúkorunk egy-egy léha, de annál emlékezetesebb pillanatát is láttuk volna felderengeni. Az udvar kontúrjának teljes hosszában – minden szinten – balkon nyúlik be, peremén üvegkorlát és fa hatású alumínium profil lamellák állnak. A változó mélységű lamellák gátolják a szobák közti átlátást és árnyékolnak is.

A MÜNNICH HÁZ KORONÁZÓPÁRKÁNYA fölötti új tetőszinten egy elnöki és öt további lakosztály készült, tetőteraszuk a Belváros felé néz. A Weber ház is kapott két új szintet, itt tetőtéri szobákat alakítottak ki. A Dorothea 216 vendégszobája és lakosztálya két különböző design kategóriába, a kortárs (contemporary) és az örökségi (heritage) kategóriába sorolható. A kortárs bézs és narancssárga színei tökéletes kontrasztban állnak a sötét fapadlóval és a pávakék függönyökkel. A szobák falain hangsúlyosak a József nádor által kezdeményezett, városi fejlesztéseket ábrázoló fotók. A historizáló szobák ajtaját a Nemzeti Galériától – jogdíj ellenében – vásárolt, a rokokó és a romantika időszakai közt kalandozó női portrék részletei díszítik. A gyakorlott szállodázók nyilván rutinosan mozognak bármilyen labirintusban, nekünk minden szinteltozás lokalizálása komoly fejtörést okozott, ebből pedig logikusan következik, hogy életünk nem a nemzetközi szállodás porondon zajlik. Említést kell tenni a népi motívumokkal díszített textilekről is, és nem csupán azért, mert felhívták rájuk a recenzens figyelmét. A koncepcionális utalás-sor már a recepción kezdetét veszi, ahol a falat borító, hatalmas méretű tűzzománc alkotásokon fellelhetőek efféle formai utalások, ám sokkal eredetibbnek gondoljuk a dedikált Dorothea-logók feltűnését a motívumkincscsoportban. A Zsolnay-csempefalban viszont – amely a Weber ház felújított lépcsőházát burkolja négy emelet magasságig – a monumentális drámaisága tűnhet fel elsőként a látogatónak. Ennyi energia és akarat nyilvánvalóan az örökkévalóság igényével párosulhatott az alkotó fejében, és valószínűleg elég közel is fog kerülni e státushoz.

A MÉG ÉPÍTÉS ALATT ÁLLÓ Mahart ház területének nagy részét apartmanok foglalják el. A szortiment a kis méretű stúdiólakástól a több száz négyzetméter alapterületű rezidenciáig terjed. A lakások többsége kétirányú, utcai és belső udvari megnyitást is kapott. A tömbnek ez a része még építés alatt áll a hotel átadásának idején. Itt nyilván a dunai panorama az egyik legfontosabb értékmutató, habár az sem lehet mellékes szempont, hogy a tulajdonos az otthonnal együtt egy ötcillagos szálloda szolgáltatásait – reggeliző, étterem, fitnessterem, szobaszervíz – is megkaphatja. A mínusz egyes szinten található a WELLNESS RÉSZLEG, ahol a budapesti belvárosi hotelek legnagyobb medencéje található, amelyet nem csupán a szállóvendégek, de – exkluzív tagságit

váltva – a látogatók is használhatják. Van edzőterem, minőségi gépparkkal, szauna, gőz és masszázs is.

Az Autograph Collection brand a Marriott-lánc koronaékszere. A név viselésének feltétele egy cca. 1000 oldalas szervezetőnek való megfelelés. Ez az útmutató a tervezők és a belsőépítészek Bibliája, amely rendkívüli alapossággal határozza meg példának okáért az anyagok és a beépítés minőségével kapcsolatos elvárásokat. Láthatóvá kell tenni a láthatatlant, értsd az anyagok természete és a megvalósítás esztétikája olyan kiegyensúlyozottságban egyesül, amely a célcsoportban Budpes-ten is fenntartja a burok-élményt. Akiknek ez nem tetszik, azok vagy protestánsok, akik viszont nem teleológiai alapokon állnak, azoknak még mindig ott van lehetőségként a forradalom.

PÁR SZÓBAN próbáljuk meg felidézni azt a beruházói elvárást is, amely azt a nem hétköznapi intelkuális kérdést feszegeti, mely szerint hogyan legyen egy szálloda ötcillagos, amelyet nem a hivalkodó luxus jegyében kívánnak létrehozni. Mint már említettük, empirikus tapasztalatok hiányában támogatásért újra a már idézett beruházói interjúhoz fordulunk magyarázatért. (lásd *Értékméntés, értékeremtés, értékörzés*, OCTOGON, 2023/4., 184.) Itt Tiborcz István a luxusra mint szükséges és elengedhetetlen feltételre hivatkozik a minőségi turisztikai szegmensben. Mint mondja, kíváncsú lenne, hogy „Budapest ne az olcsó turisztikai vonzerő szinonimája legyen, mert ez a város sokkal többre hivatott ennél. Meg kell találnunk a helyes arányt, és világos stratégiával kell rendelkezünk a tekintetben, hogy melyek a háttizsákos-legénybúcsús turistákat kiszolgáló részek, és meg kell határozni, hogy melyek lesznek azok a városrészek, amelyek az igényesebb, nagyobb turisztikai potenciállal bíró vendégeket szolgálják ki éttermekkel, üzletekkel, kulturális attrakciókkal”. A Dorotheával most egy olyan érték jött létre – fogalmazott –, „amilyen garantáltan nincs még egy a fővárosban”. A forradalmi hevületet hűtheti viszont egy további megjegyzése, miszerint a budapesti ötcillagos szállodai árak a hasonló szolgáltatást nyújtó pozsonyi vagy prágai árszinthez képest is nagyon szerények.

MÁRMOST abban talán konszenzusra juthat puritán és rebellis: a három ház alkotta tömb külső jegyeiben mindenféleképpen megfelel a beruházói elvárásnak, tényleg minden túlzó hivatkozás mellőzésével újultak meg a homlokzatok. Inkluzíve az már az építésziroda – majd a belsőépítész – kiválasztásánál egyértelművé vált, hogy a megrendelő – és az üzemeltető Marriott – elvárásai felső kategóriás színvonalat céloztak meg. A Lissoni & Partners, valamint a TSPC tervezői kollektívája nem az első esetben bizonyította, hogy legyen szó bármekkora volumenű és bonyolultságú projektről, azt képesek biztos kézzel, hibátlanul és határidőre teljesíteni. A vágyott végeredményhez pedig, amely egy teljesen egyedi, a lokációra rimélő tematikus élményeket kínáló hotel létrehozását célozta – ahol elvárás „az eredeti, a történelmi korokon átívelő hangulat megtartása” –,a milánói székhelyű építész/belsőépítész/dizájn iroda, a Lissoni & Partners Studio tökéletes választásnak bizonyult. Vannak olyan revelatív pillanatok, felismerések az életben, amikor kételkedés nélkül tudjuk, hogy valamiféle tökéletesség érint meg minket. Amitől persze mi magunk is többek leszünk. Találkozás egy műalkotással, egy hang, egy tekintet, egy íz, egy mosoly. Egy ilyen pillanat mindenkinek járhatna az életben. Korántsem akarjuk persze ezzel azt állítani, hogy egy óra a Dorothea Hotelben felérne például a damaszkuszi úton történet nagyszerűségével, pusztán arra céloztunk, hogy vannak olyan együttállások, amelyben a tudás és a teljesítmény, vagyis az alkotás végeredménye, minősége annyira egyértelmű és minden vitán felül áll, hogy tulajdonképpen a szavak csak megzavarnák a befogadást. Hogy itt minden a helyén van. Egy kicsit talán az is, akitől távol áll ez a fajta excesszivitás.

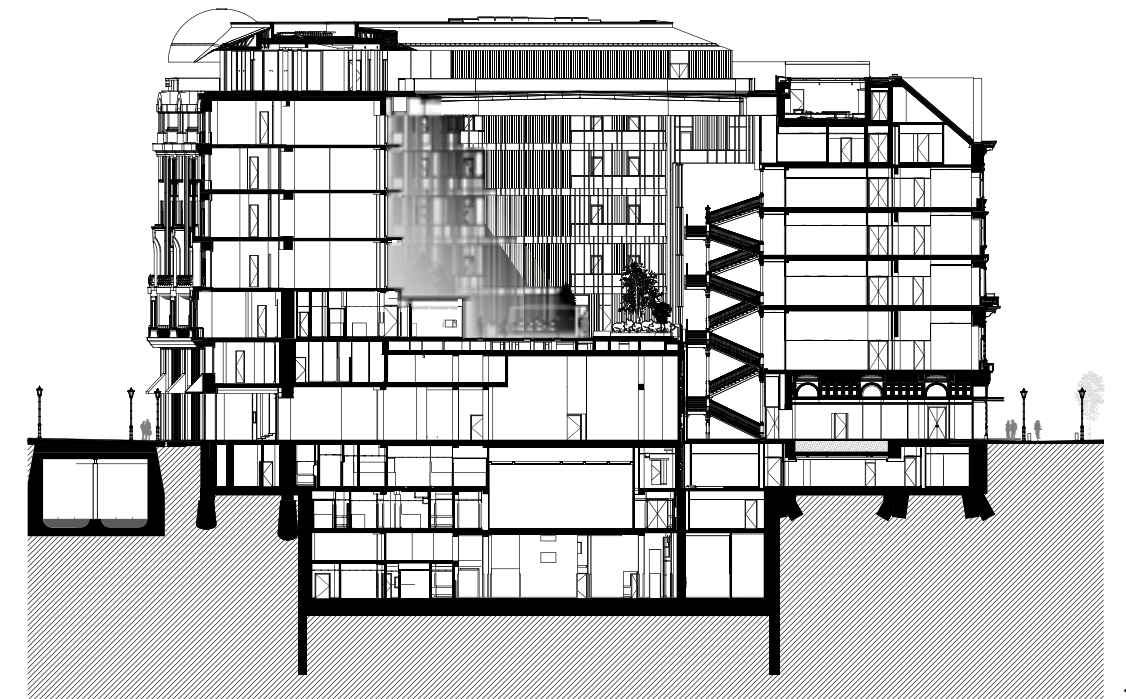
A CÉLKITŰZÉST – egy tervezői szempontból is kiemelkedő épületegyüttes és egy egyedi hangulatú szálloda létrehozása – tehát minden szempontból egyértelműen siker koronázta. A Dorothea Hotel sokak közös erőfeszítésének gyümölcse, ahol a legszerényebb hozzájárulás is a nagy művet gazdagította. Olyan érték, amelyre mindenki büszke lehet, és a magáénak érezheti.

A Weber ház belső udvarra néző, védett lépcsőháza a földszint és a negyedik emelet között szolgálja a vendégeket

Tombor Zoltán divatfotós festményszerű portréi szinte mindenhol megtalálhatóak a szállodai terekben

Jobb oldalon a Weber ház, bal oldalon a volt Mahart-székház átalakítás utáni metszete

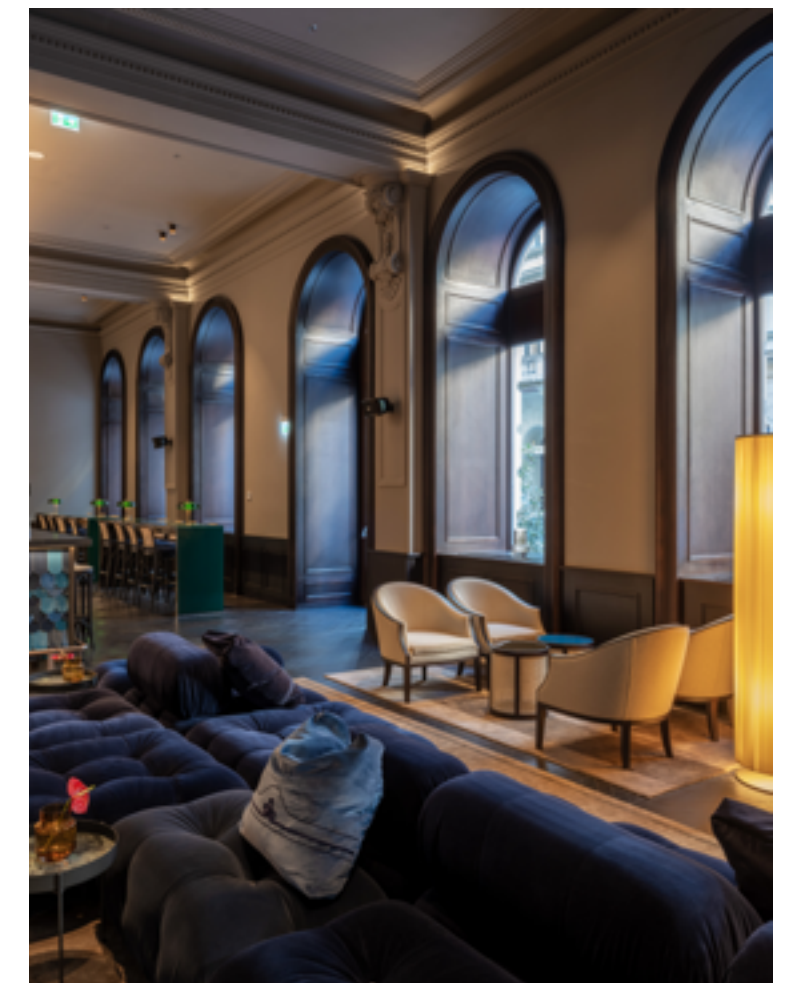

Az udvar kontúrjának teljes hosszában – minden szinten – balkon nyúlik be, peremén üvegkorlát és fa hatású alumínium profil lamellák állnak. A változó mélységű lamellák gátolják a szobák közti átlátást és árnyékolnak is.

A főbejáratí oszlopcsarnokból, jobb kéz felé nyílik a Dorottya és a Wekerle Sándor utca felé is megnyitott kávéház és bár

A Dorothea 216 vendégszobája és lakosztálya két különböző design kategóriába, a kortárs és az örökségi kategóriába sorolható. Egy kortárs szoba a Vörösmarty térre néző Futura vagy más néven Müller házban.

„BUDAPEST ÉRZÉKISÉGÉT SZERETTÜK VOLNA MEGMUTATNI”

PIERO LISSONI A DOROTHEA HOTEL BELSŐÉPÍTÉSZETÉRŐL

Az olasz minimalizmus maestrójaként ismert Piero Lissoni egy 2019-ben adott interjújában azt nyilatkozta, hogy unalmasnak tartja, ha minimalistának vagy modernistának nevezik. Egyszerűsége, kifinomultságra és eleganciára törekszik minden megbízásában, semmint stílusok szigorú követésére. Egyszerűt alkotni azonban véleménye szerint rendkívül összetett feladat, így a komplexitást az egyszerűség titkos oldalának látja, legyen szó építészetről, belsőépítészetről, formatervezésről vagy épp egy kiállítás megtervezéséről. Gazdag, sokoldalú portfólió az övé, amely bizonyos szempontból a reneszánsz mesterek polihisztor hagyományát folytatja. Ő valószínűleg ezért a címkéért sem rajongana.

Lissoni 1956-ban született Seregnyóban, Milánó közelében. Apja antik bútorok restaurálásával foglalkozott, így a tárgyak és a tradíció tisztelete gyerekkora óta evidencia volt számára. Családjában voltak arisztokraták, kommunisták és anarchisták, különböző politikai ideológiák, a szabadság és a tilalmak keresztültüzében nőtt fel. Azt, hogy építész szeretne lenni, már kiskora óta tudta, ezért a hetvenes években a Politecnico di Milanóra, Olaszország első számú műszaki egyetemére felvételizett. Itt Piero Achille Castiglioni és Marco Zanuso mentorálása alatt az építészetet egyre holisztikusabban, a formatervezés és a kultúra szerves részeként kezdte értelmezni. Eközben nagyban hatott rá Mies van der Rohe munkássága és a skandináv design. Az egyetem elvégzése után a Boffi művészeti vezetője lett, ahol grafikák, katalógusok és konyhák tervezésével foglalkozott. Ez a pozíció további márkákhoz vezette el, már fiatalon olyan nagy neveknek dolgozott, mint az Alessi, a Kartell vagy a Cassina. 1986-ban aztán megalapította saját multidiszciplináris vállalatát, amelynek ma már Milánóban és New Yorkban is van irodája, és világszerte vállall építészeti, design és vizuális kommunikációs projekteket.

Lissoni számos híres brand művészeti igazgatója, számos neves testület tagja és számos rangos, nemzetközi díj birtokosa. Szereti az elegáns divatot, kiváltképp a Guccit, közel áll hozzá New York és Barcelona pörgése, de már egy 2000-ben, az OCTOGON-nak adott

interjújában is azt mondta, hogy leginkább csendre és nyugalomra vágyik az otthonában, Milánóban. Most, húsz évvel később, a Dorothea Hotel impozáns Pavilonjában ülünk le vele egy gyors, szó szerint pár perces beszélgetésre. A reptéri transzfer eközben már a kapuban várta. Lissoni életvitele cseppet sem tűnik lassabbnak, de mind a kisugárzása, mind az aktuális munkái magukban hordozzák azt a nyugalmat és eleganciát, amiről beszélt.

A milánói és New York-i irodát működtető Lissoni & Partners 30 éve meghatározó szereplője a globális design- és építészeti szcénának. A Dorothea Hotel, Budapest, Autograph Collection nem az első, és nem is az utolsó magyar megbízás a stúdió életében. Milyen benyomása van Budapest építészetéről és hanglejtéséről az itteni projektekre és a látogatások fényében.

Budapest a Habsburg Monarchia második fővárosa volt Bécs mellett. Bár most, 2023-ban, egy másik évszázadban ülünk és beszélgetünk, itt, a birodalom lenyomatai a mai napig körülvesznek minket. Budapest építészetébe, sugárútjaiba, régi palotáiba, villáiba és tereibe belekódolták a grandiózusságot. Ez nagyban meghatározza a város mai atmoszféráját is.

A Dorothea Hotel esetében három történelmi épület egybenyitásával alakították ki a ház-tömb új, szálloda funkcióját, amelyen átalakításra nem volt még példa Budapesten. Hogyan közelítették meg ezt a kihívást?

Próbáltunk tiszteletteljesen nyúlni történelmi részekhez, majd kortárs nyelvezetet teremteni régi és új között. Ez az olasz hozzáállás. Az országot, ahonnan származom, nagy múltra és örökségre néz vissza, amit a mai olasz építészet is magán visel. Jól ismerem tehát az ilyen jellegű kihívásokat. A megőrzés és az újragondolás közötti igyekezet valószínűleg a Dorothea Hotel esetében is.

A megőrzés mellett jócskán történt bontás is. Mi az, ami megmaradt, és mitől búcsúztak el?

Az elképzelés az volt, hogy megmentjük a homlokzatot, néhány fontos belső részletet, ezenkívül pedig egy teljesen új épületet tervezünk belülről. Ennek kapcsán fontos kiemelni, hogy a központi épület a II. világháborút követően jócskán lepusztult belülről,

így mi már nem az eredeti állapotokkal találkoztunk. Ennek ellenére igyekeztünk megőrizni mindent, ami érték maradt, például a karakteres lépcsőt, a belső oszlopokat és néhány dekorációs elemet. A másik két épület szintén rossz állapotban volt, javarészt értékes, megőrzendő részek nélkül. A végeredmény olyan, mint a jin és a jang, ahol a jin a régi és a jang az új.

A három egyesített épület három különböző korszak öröksége. A Weber ház (1873) neoreneszánsz stílusjegyeket visel, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság egykori székháza szecessziós, míg a Münnich ház (1937) modernista és art deco elemeket ötvöz. Hogyan teremtették meg a már korábban említett kortárs nyelvezetet és az összhangot közöttük?

Megpróbáltuk mindegyiket egy kicsit belegyúrni a hotel koncepciójába. Kiegyenlítettük a korábban eltérő szinteket és kialakítottunk egy belső oázist, ami most Pavilon névre hallgat. Budapesten a 19. és a 20. században különös érzékenységgel tervezték meg a belső udvarokat, különleges folyosókkal, teraszokkal és díszítésekkel. Én is sok ilyen udvarba jártam itt. Aztán a kommunizmus alatt az udvarok többsége jelentéktelenné vált, raktárként használták őket. Mi megpróbáltuk az eredeti szellemiségben kialakítani ezt a belső udvart, és kiemelt figyelmet szentelni neki. Egy gyönyörű, hűvös kertet vizionálok ide. Azt, hogy ezek a növények és fák, amelyek már most is körülvesznek minket, hatalmasra nőnek az üvegtető alatt, amit a négy pillér fölé építettünk. A kortárs nyelvezet részeként levágtuk továbbá a régi tetőt, és egy modern tetőrészt alakítottunk ki, amely mintegy felfüggesztett gyűrű vonja egybe a három részt.

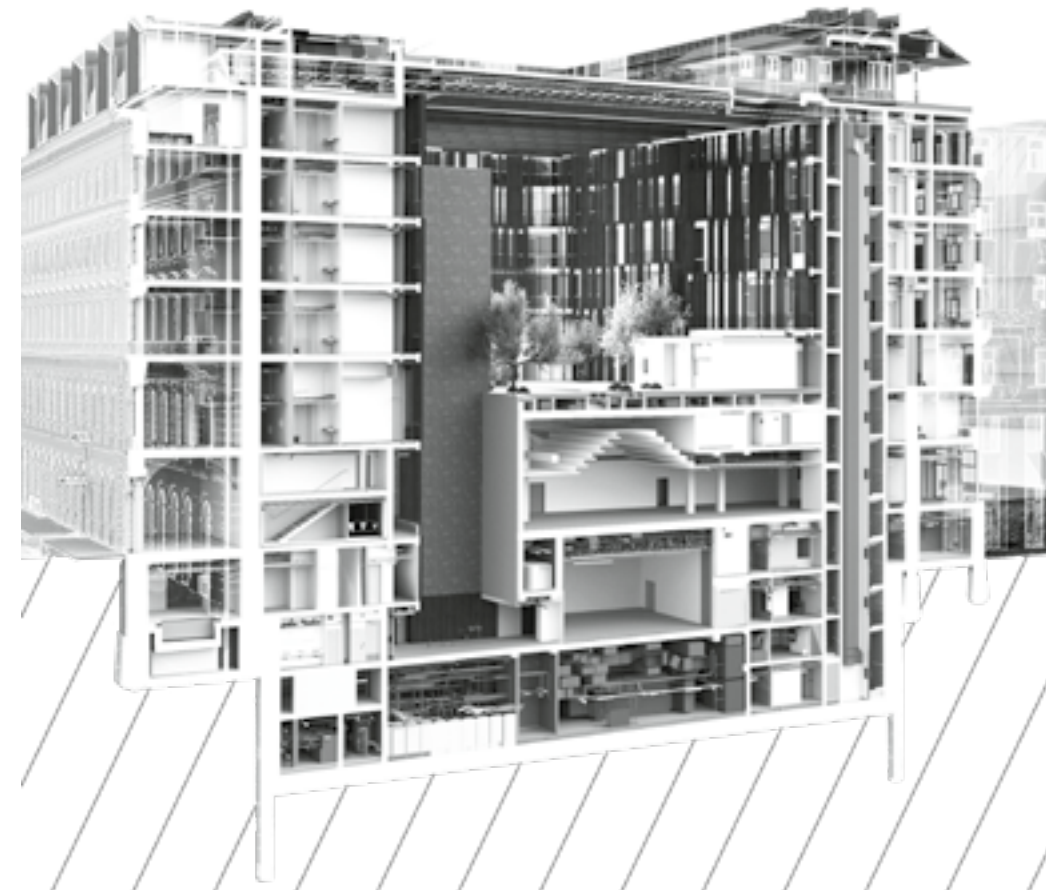
Mi volt az enteriőr design és a díszítések koncepciója? Hogyan jelenik meg benne a város inspirációja?

Budapest érzékiségét szeretnénk volna megmutatni a saját letisztult formanyelvünkkel. A csempék és a finom mintás textíliák a régi korok éthoszáat testesítik meg. A berendezés szempontjából Európa skandináv és olasz design klasszikusait kombináltuk amerikai és helyi darabokkal. Bármilyen nagyvárosban lehetnél, de amikor átsétálsz az épületen, mégis érzed, hogy Budapesten és nem New Yorkban vagy.

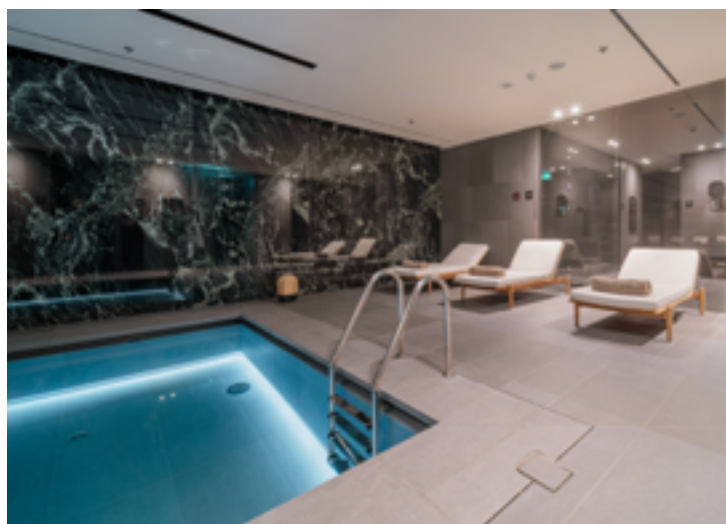

A recepció falát borító hatalmas mart mészkő installációkon már megjelennek a textiliák mintái, valamint az egyedi Dorothea-logo is

Az axonometrikus ábrán tökéletesen lekövethető a belső terek kiszabadításának igazi varázslata, a szinteltolásokkal létrehozott tervezői bravúrok sorozata

A félig publikus területek közé tartoznak a konferenciatermek. Ezek elhelyezésére a projekt adottságainak következtében csak a pincszinten volt lehetőség, ám ez a belsőépítészeti igényességét nem befolyásolta.

A mínusz egyes szinten található a wellness részleg, ahol a budapesti belvárosi hotelek legnagyobb medencéje található, amelyet nem csupán a szállóvendégek, de exkluzív tagságot váltva a látogatók is használhatják.

A wellness-részleg edzőtermét minőségi gépparkkal szerelték felé

A historizáló szobák ajtaját a Nemzeti Galériától – jogdíj ellenében – vásárolt, a rokokó és a romantika időszejai közt kalandozó női portrék részletei díszítik.

Az elegáns mintákhoz magyar népi motívumokhoz nyúltak vissza a tervezők

Az örökségi (heritage) kategóriába sorolt szobák jórészt a Wekerle Sándor és a Dorottya utcára néznek. A szobák falain hangsúlyosak a József nádor által kezdeményezett, városi fejlesztéseket ábrázoló fotók.

A tömböt határoló Dorottya és Vigadó utca járműforgalom mentes sétálóutca, a Wekerle Sándor utca pedig behajtási engedélyhez kötött közterület

Tervezés: 2017–2023
Kivitelezés: 2019–2023
Teljes szintterület: 35 000 m²

Koncepció, építészet, belsőépítészet:
LISSONI & PARTNERS STUDIO, Milánó, Olaszország
PIERO LISSONI – alapító,
MIGUEL CASAL RIBEIRO – partner,
TANIA ZANEBONI – belsőépítész partner,
MATTIA SUSANI – építész,
RODRIGO TELLEZ – belsőépítész

Branding koncepció:
BDPST KONCEPT | ORBÁN RÁHEL – ügyvezető
GRAPHASEL STÚDIÓ |
DROZSNYIK DÁVID – ügyvezető

Generáltervező (építészet, szakági tervek): TSPC KFT.
Felelős tervező: KÁDÁR MIHÁLY
Projekt menedzser: BALLA BALÁZS
Projektvezető építészek:
RÓNASZÉKI GÁBOR, TÓTH-LOVRITY ANDREA
Építészek:
BÁN MÁRTON, CSEKE SÁNDOR, FENYVESVÖLGYI MÓNICA, GÖNYE PÉTER, HARSÁNYI HUNOR, HEGEDŰS-KOLOZSI SAROLTA, HITRÓ ENIKŐ, KOCSIS-ROMHÁNYI LILLA, SESZTÁK BENCE, SESZTÁK-LAZÚR ESZTER
BIM managerek:
NAGY GÁBOR, BÉLAFI KÁROLY

Fővállalkozó:
MARKET ÉPÍTŐ ZRT.
SCHEER SÁNDOR – vezérigazgató
WOLF ANDRÁS – vezérigazgató-helyettes
RISKÓ ZOLTÁN – műszaki igazgató
METKA MÁRTON – műszaki igazgató
BAUMANN GERGELY – műszaki igazgató

Beruházó:
DOROTTYA INVESTMENT ZRT. |
SZILÁGYI ISTVÁN – projektigazgató
SZALÓKI PÉTER – műszaki vezető

Projektmenedzsment:
ECO-TEC KFT. |
ELEKES ANDRÁS – ügyvezető
BOROS CSABA – projektmenedzser
KOVÁCS TIBOR – projektmenedzser

Műszaki ellenőr:
3E INTERNATIONAL
LACZKOVICH GERGELY – ügyvezető
HAJDÚ ZOLTÁN – vezető projektmenedzser

Üzemeltető:
MARRIOTT INTERNATIONAL INC.
Brand:
AUTOGRAPH COLLECTION
CAMERON MCNEILLIE – szállodaigazgató